

Prezime, ime, br. indeksa:

Studijski program E1 E2 PR SW IT IN (zaokruži) KOLOKVIJUM 1

Studenti koji kod pitanja do zvezdica naprave više od pet grešaka nisu položili ispit! U svakom zadatku dano je više odgovora, a treba zaokružiti broj ili brojeve ispred tačnih odgovora. U jednom istom zadatku broj tačnih odgovora može biti 0,1,2,3,...,svi. U nekim zadacima ostavljena su prazna mesta za upisivanje odgovora.

- Neka su funkcije $f, g : (-1, 0) \rightarrow (-1, 0)$ definisane sa $f(x) = -\sqrt{x+1}$ i $g(x) = x^2 - 1$. Tada je
 $f^{-1}(x) = \cancel{x^2-1} = g(x)$, $(f \circ g)(x) = -\sqrt{x^2} = x$, $(f \circ g)^{-1}(x) = \cancel{x} = -\sqrt{x^2}$, $g^{-1}(x) = -\sqrt{x+1} = \cancel{g(x)}$, $(g^{-1} \circ f^{-1})(x) = \cancel{x} = 5$

- U Bulovoj algebri $\mathcal{B} = (B, +, \cdot, ', 0, 1)$ važi: 1) $x + y = x' y'$ 2) $xy = (x' + y')'$ 3) $xy = 1 \Rightarrow x + y = 1$
 $4) x + y = 1 \Leftrightarrow xy = 1$ 5) $x = y \Rightarrow x' = y'$ 6) $x' = y' \Rightarrow x = y$ 7) $f(x) = x' \Rightarrow f : B \rightarrow B$ na

- Za funkciju $f : (0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$ grupe $((0, \infty), \cdot)$ u grupu $(\mathbb{R}, +)$, definisanu sa $f(x) = -\log_3 x$ važi da je:
1) homomorfizam 2) izomorfizam 3) f^{-1} homomorfizam 4) f^{-1} funkcija 5) f^{-1} izomorfizam

- Zaokružiti broj (ili brojeve) ispred tvrđenja koja su tačna u svakom prstenu $(R, +, \cdot)$: 1) $(b+c)a = ca + ba$
2) $(b+c)a = ca + ab$ 3) $(R, +)$ je grupa 4) (R, \cdot) je asocijativni grupoid 5) $ab = 0 \Leftrightarrow a = 0 \vee b = 0$
6) operacija \cdot je distributivna prema operaciji $+$ 7) $a \neq 0 \wedge b \neq 0 \Rightarrow ab \neq 0$ 8) $a \cdot 0 = 0$ 9) $a \cdot (-a) = -a^2$

- Pri deljenju polinoma $x^4 - 4x^2 - 5$ sa $x^2 + 1$ nad \mathbb{R} , količnik je $\cancel{x^2-5}$, a ostatak je 0

- NZD(P,Q) za polinome $P = (t-3)^4(t+7)^2(t-1)^5(t+13)^3$ i $Q = (t-3)^2(t-15)(t-1)^7(t+13)^5$ je polinom
1) $(t-3)^4(t-1)^7(t+13)^5$ 2) $(t-3)(t-1)(t+13)$ 3) $(t-3)^4(t+7)^2(t-1)^7(t+13)^5(t-15)$
4) $(t-3)(t+7)(t-1)(t+13)(t-15)$ 5) $(t-3)^2(t-1)^5(t+13)^3$

- Ako je $z \in \mathbb{C}$, upiši nedostajući element u skupu A , ako je $z^4 = -7-24i \Leftrightarrow z \in \{-1-2i, 2-i, 1+2i, -2+i\} = A$

- Neka su f i g funkcije definisane sa $f = \begin{pmatrix} a & b & c & d \\ b & c & d & a \end{pmatrix}$ i $g = \begin{pmatrix} d & a & b & c \\ c & b & d & a \end{pmatrix}$. Tada je $f \circ g = \begin{pmatrix} a & b & c & d \\ c & a & d & b \end{pmatrix}$, $f^{-1} = \begin{pmatrix} a & b & c & d \\ d & a & b & c \end{pmatrix}$, $g^{-1} = \begin{pmatrix} a & b & c & d \\ c & a & d & b \end{pmatrix}$, $(f \circ g)^{-1} = \begin{pmatrix} a & b & c & d \\ b & c & a & d \end{pmatrix}$, $g^{-1} \circ f^{-1} = \begin{pmatrix} a & b & c & d \\ b & c & a & d \end{pmatrix}$

- Izračunati: 1) $\arg(\pi) = 0$ 2) $\arg(5e^{4i}) = \cancel{4\pi} - 2\pi$ 3) $\arg(-6\pi) = +\pi$ 4) $\arg(9\pi) = 0$ 5) $\arg(2i) = \pi/2$
6) $\arg(-1-i) = -3\pi/4$ 7) $\arg(8e^{2i}) = 2$ 8) $\arg(-1-i\sqrt{3}) = -2\pi/3$ 9) $\arg(e^{i\pi} + 1) = 1$

- Zaokružiti brojeve ispred slikektivnih funkcija: 1) $f : \mathbb{R}^+ \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = 3x + 3$ 2) $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^+ \cup \{0\}$, $f(x) = x^4$
3) $f : (-\infty, \infty) \rightarrow [0, \infty)$, $f(x) = x^2$ 4) $f : \mathbb{R}^+ \rightarrow (0, \infty)$, $f(x) = \ln(x+1)$ 5) $f : \mathbb{R} \rightarrow [1, \infty)$, $f(x) = e^{x^2}$

- Neka je $A = \{1, 2, 3\}$ i $B = \{1, 2\}$. Odrediti broj elemenata sledećih skupova funkcija ako $f \nearrow$ označava rastuću funkciju f i $f \nearrow$ označava neopadajuću funkciju f :

$$\left| \{f | f : A \rightarrow B\} \right| = 8, \left| \{f | f : A \xrightarrow{1-1} B\} \right| = 0, \left| \{f | f : A \rightarrow B \wedge f \nearrow\} \right| = 0, \left| \{f | f : B \xrightarrow{na} B\} \right| = 2,$$

$$\left| \{f | f : B \rightarrow A\} \right| = 9, \left| \{f | f : A \rightarrow A \wedge f \nearrow\} \right| = 1, \left| \{f | f : B \rightarrow A \wedge f \nearrow\} \right| = 6, \left| \{f | f : A \xrightarrow{na} B\} \right| = 6.$$

- Ako je $f \in \mathbb{R}[x]$, $f(1+3i) = 0$, tada je: 1) $x - 1 + 2i \mid f(x)$ 2) $x - 1 - 3i \mid f(x)$ 3) $x - \sqrt{10} e^{i \arctg 3} \mid f(x)$
4) $x^2 - 2x + 10 \mid f(x)$; 5) $x^2 - 2x - 8 \mid f(x)$; 6) $x - \sqrt{5} e^{-i \arctg 2} \mid f(x)$; 7) $x^2 - x + 4 \mid f(x)$

- Za svako $z \in \mathbb{C}$ je: 1) $\arg z \geq 0 \Leftrightarrow I_m(z) \geq 0$ 2) $\arg z \geq 0 \Leftrightarrow (R_e(z) \geq 0 \wedge z \neq 0)$
3) $\arg z \geq 0 \Leftrightarrow (I_m(z) \geq 0 \wedge z \neq 0)$ 4) $-\frac{\pi}{2} \leq \arg z \leq \frac{\pi}{2} \Leftrightarrow R_e(z) \geq 0$ 5) $-\frac{\pi}{2} \leq \arg z \leq \frac{\pi}{2} \Rightarrow R_e(z) \geq 0$
6) $-\frac{\pi}{2} \leq \arg z \leq \frac{\pi}{2} \Rightarrow (I_m(z) \in \mathbb{R} \wedge z \neq 0)$ 7) $-\frac{\pi}{2} < \arg z < \frac{\pi}{2} \Rightarrow (I_m(z) \in \mathbb{R} \wedge z \neq 0)$

- Funkcija $f : (-\pi, 0) \rightarrow (-1, 1]$ definisana sa $f(x) = \cos x$ je:
1) sirjektivna i nije injektivna 2) injektivna i nije sirjektivna 3) nije injektivna i nije sirjektivna 4) bijektivna

- Funkcija $f : (-\frac{\pi}{2}, \frac{3\pi}{4}) \rightarrow (-1, 1]$ definisana sa $f(x) = \sin x$ je:
1) sirjektivna i nije injektivna 2) injektivna i nije sirjektivna 3) nije injektivna i nije sirjektivna 4) bijektivna

- Funkcija $f : (\frac{\pi}{6}, \frac{\pi}{4}) \rightarrow \mathbb{R}$ definisana sa $f(x) = \tan x$ je:
1) sirjektivna i nije injektivna 2) injektivna i nije sirjektivna 3) nije injektivna i nije sirjektivna 4) bijektivna

- Ako je $f = \begin{pmatrix} a & b & c \\ c & a & b \end{pmatrix}$, tada je $f^{-1} = \begin{pmatrix} a & b & c \\ b & c & a \end{pmatrix}$, $f \circ f = \begin{pmatrix} a & b & c \\ b & c & a \end{pmatrix}$, $f \circ f^{-1} = \begin{pmatrix} a & b & c \\ a & b & c \end{pmatrix}$.

- Neka je $\{-2, 1, -1\}$ skup svih korena polinoma $f(x) = x^3 + ax^2 + bx + c$ nad poljem realnih brojeva. Tada skup svih mogućnosti za a je $a \in \{2\}$.

- Neka su $z_1 = 1+i$, $z_2 = 2$ i $z_3 = 1$. Izraziti u zavisnosti od z_1 , z_2 i z_3 ugao $\arg z_2 z_3 z_1 = \arg z_2 - \arg z_3$ i zatim ga efektivno izračunati $\arg z_2 z_3 z_1 = \frac{\pi}{2}$. Da li je ovaj ugao pozitivno orijentisan? DA NE

Studenti koji kod pitanja do zvezdica naprave više od pet grešaka nisu položili ispit! U svakom zadatku dano je više odgovora, a treba zaokružiti tačne odgovore tj. slova ili brojeve ispred tačnih odgovora. U jednom istom zadatku broj tačnih odgovora može biti $0, 1, 2, 3, \dots, svi$. U nekim zadacima ostavljena su prazna mesta za upisivanje odgovora.

- 54 20 • Vektor normale ravni α : $z = x + y - 1$ je: 1) $(1, 0, 1)$ 2) $(1, 0, -1)$ 3) $(0, 1, 0)$ 4) $(-1, -1, 1)$ 5) $(1, 1, -1)$ Koordinate jedne njene tačke su: 6) $(0, 0, 0)$ 7) $(1, 0, 0)$ 8) $(0, 1, 0)$ 9) $(0, 0, 1)$ 10) $(1, 1, 1)$

- 53 0 • Sistem jednačina $ax + ay = a \wedge ax - ay = -a$ je određen za: 1) $a \neq 1$ 2) $a \neq -1$ 3) $a \neq 1 \wedge a \neq -1$ 4) $a \neq 0$ neodređen za: 5) $a = 1$ 6) $a = 0$ 7) $a = -1$ protivrečan za: 8) $a = 1$ 9) $a = 0$ 10) $a = -1$ 11) $a = -1 \wedge a = 1$

- 3+3 • Izračunati vektore položaja $r_{T'}^{\vec{r}}$ i $r_{T''}^{\vec{r}}$ projekcija tačke $T(-1, 1, -1)$ na pravu
a : $\vec{r} = (-1, 0, -2) + t(1, -1, 1)$, $t \in \mathbb{R}$ i ravan α : $(1, -1, 0) \cdot \vec{r} = (1, -1, 0) \cdot (1, 0, 0)$.

$$r_{T'}^{\vec{r}} = (-1, 0, -2) \quad r_{T''}^{\vec{r}} = \left(\frac{1}{2}, -\frac{1}{2}, -1\right)$$

- 5 • Izračunati α i β ako je $\alpha(1, -3, 2) + \beta(3, 7, -3) = (0, 0, 0)$: $(\alpha, \beta) \in \{ (0, 0) \}$

- 5 • Izračunati α i β ako je $\alpha(1, -3, 2) + \beta(2, -6, 4) = (0, 0, 0)$: $(\alpha, \beta) \in \{ (-2\beta, \beta) | \beta \in \mathbb{R} \}$

- 8 75 3 • Neka je $(\vec{a}, \vec{b}, \vec{c})$ uređena trojka nekoplarnih slobodnih vektora. Tada: 1) trojka $(\vec{a}, \vec{b}, \vec{c})$ je uvek linearne nezavisna 2) trojka $(\vec{a}, \vec{b}, \vec{c})$ je uvek linearne zavisna 3) postoji takav vektor \vec{d} da je četvorka $(\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}, \vec{d})$ nezavisna 4) postoji takav vektor \vec{d} da je četvorka $(\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}, \vec{d})$ zavisna 5) za svaki vektor \vec{d} je četvorka $(\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}, \vec{d})$ nezavisna 6) za svaki vektor \vec{d} je četvorka $(\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}, \vec{d})$ zavisna 7) svaki vektor \vec{d} je linearne kombinacija uređene trojke vektora $(\vec{a}, \vec{b}, \vec{c})$

- 4x1 • Format (m, n) , matrice linearne transformacije 1) $h(x) = 5x$ je $(0, 1), (1, 0), (1, 1)$, 2) $f(x, y) = x + 2y$ je $(2, 2), (2, 1), (1, 2)$; 3) $g(x, y) = (x, x - y, x + y)$ je $(2, 3), (3, 2), (2, 2)$; 4) $s(x, y) = x$ je $(2, 1), (1, 2), (1, 1)$

- Ispod svake matrice zaokružiti broj koji predstavlja njen rang.

$$\begin{matrix} 2 & 0 & 6 & 4 \\ 1 & 3 & 3 & 2 \\ 1 & 0 & 3 & 2 \end{matrix} \begin{matrix} 1 & 3 & 2 \\ 0 & 0 & 1 \end{matrix} \begin{matrix} -1 & 1 \\ 1 & -1 \\ -1 & 0 \end{matrix} \begin{matrix} 2 & -1 & 1 \\ -4 & 2 & -2 \end{matrix} \begin{matrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{matrix} \begin{matrix} 2 & 0 & 2 \\ 0 & 2 & 0 \\ 2 & 0 & 4 \end{matrix} \begin{matrix} 1 & 0 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \\ -1 & 0 & 1 \end{matrix} \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 3 \end{matrix} \begin{matrix} 1 & 2 & 3 \\ 1 & 2 & 3 \\ 1 & 2 & 3 \end{matrix}$$

- 864 20 • Ako je $\vec{a} = (-2, 2, 1)$ i $\vec{b} = (1, -4, 8)$, tada je: 1) $|\vec{a}| = 3$ 2) $|\vec{b}| = 9$ 3) $\vec{a} \cdot \vec{b} = 2$ 4) $\vec{a} \times \vec{b} = (20, 17, 6)$ 5) $\cos \angle(\vec{a}, \vec{b}) = \sqrt{1/x}$

- 4x2 • Ako je: $a = ((0, 0, 1), (0, 1, 0), (1, 0, 0))$ $b = ((1, 0, 0), (0, -1, 0))$ $c = ((0, 0, 1), (0, 1, 0), (1, 0, 0), (1, 2, 3))$ $d = ((1, 1, 1), (2, 2, 2), (3, 3, 3))$, tada su nezavisne u \mathbb{R}^3 : 1) a 2) b 3) c 4) d

- 3 • Ako je $A = \begin{bmatrix} -1 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 0 & -1 & 2 \\ 1 & 0 & 1 \end{bmatrix}$, tada je: 1) $A = \begin{bmatrix} 1 & 1 & -1 \end{bmatrix}^\top$ 2) $A = \begin{bmatrix} 1 & -1 \end{bmatrix}$ 3) $A = \begin{bmatrix} 1 & 1 & -1 \end{bmatrix}$

- 5 • Neka je ABCD paralelogram, a tačka T težište trougla BCD (BD je dijagonalna paralelograma). Izraziti vektor \vec{DT} kao linearnu kombinaciju vektora $\vec{a} = \vec{AB}$ i $\vec{b} = \vec{BC}$. $\vec{DT} = \frac{2}{3}\vec{a} - \frac{1}{3}\vec{b}$

- 4 • Neka je u sedmodimenzionalnom vektorskom prostoru V , k -torka vektora (a_1, \dots, a_k) generatorna. Tada je uvek: 1) $k < 7$ 2) $k \leq 7$ 3) $k = 7$ 4) $k > 7$ 5) $k \geq 7$ 6) ništa od prethodnog

- 10 864 20 • Ako su nenula vektori $\vec{a} = a_1\vec{i} + a_2\vec{j} + a_3\vec{k}$ i $\vec{b} = b_1\vec{i} + b_2\vec{j} + b_3\vec{k}$ kolinearni tada je: 1) $\vec{a} \times \vec{b} = 0$ 2) $\vec{a} \cdot \vec{b} = 0$ 3) rang $\begin{bmatrix} a_1 & a_2 & a_3 \\ b_1 & b_2 & b_3 \end{bmatrix} = 1$ 4) rang $\begin{bmatrix} a_1 & a_2 & a_3 \\ b_1 & b_2 & b_3 \end{bmatrix} \leq 2$ 5) rang $\begin{bmatrix} a_1 & a_2 & a_3 \\ b_1 & b_2 & b_3 \end{bmatrix} = 2$ 6) \vec{a} i \vec{b} su zavisni

- 7 11 20 • $(\exists \lambda \in \mathbb{R}) \vec{a} \neq \lambda \vec{b}$ 8) $(\forall \lambda \in \mathbb{R}) \vec{b} \neq \lambda \vec{a}$ 9) $(\forall \lambda \in \mathbb{R}) (\vec{a} \neq \lambda \vec{b} \wedge \lambda \vec{a} \neq \vec{b})$ 10) $\vec{a} \parallel \vec{b}$ 11) $(\exists \alpha, \beta \in \mathbb{R}) \alpha \vec{a} + \beta \vec{b} = 0 \wedge \alpha^2 + \beta^2 \neq 0$ 12) $(\forall \alpha, \beta \in \mathbb{R}) \alpha \vec{a} + \beta \vec{b} = 0 \Rightarrow \alpha^2 + \beta^2 = 0$

- 420 • Koji od vektora su karakteristični vektori za matricu $\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ -2 & -4 \end{bmatrix}$? 1) $\begin{bmatrix} 2 \\ -1 \end{bmatrix}$ 2) $\begin{bmatrix} -1 \\ 2 \end{bmatrix}$ 3) $\begin{bmatrix} 2 \\ 2 \end{bmatrix}$

- 630 • Ako je matrica A' dobijena od matrice $A = [a_{ij}]_{nn}$, $a_{ij} \in \mathbb{R}$ elementarnim transformacijama, tada je: 1) $|\det(A)| = \lambda |\det(A')|$ za neko $\lambda \in \mathbb{R}$ 2) $\text{rang}(A) = \text{rang}(A')$ 3) $A \cdot A' = I$ 4) $\det A \neq 0 \Leftrightarrow \det A' \neq 0$

- 864 20 • Koje od tvrdjenja je tačno za bilo koje kvadratne matrice A, B, C reda 2 i svaki skalar λ : 1) $\det(AB) = \det(A) + \det(B)$ 2) $(B + C)A = BA + CA$ 3) $\det(\lambda A) = \lambda^3 \det(A)$ 4) $\det(AB) = \det(B)\det(A)$ 5) $(AB)^2 = A^2 B^2$ 6) $\text{rang}(AB) = \text{rang}(A)\text{rang}(B)$ 7) $\text{rang}(AB) = \text{rang}(A) + \text{rang}(B)$ 8) $A(BC) = (AB)C$

1. Neka je $z_1 = a + 1 + i(a - 1)$, $z_2 = 2a - ia$ i $w = \frac{z_1}{z_2}$. Odrediti $a \in \mathbb{R}$ tako da je
 (a) $I_m(w) = 0$, (b) $R_e(w) = 0$, (c) $|w| = \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{5}}$.
2. Za uredeni par $([0, \infty), *)$, gde je binarna operacija $*$ skupa $[0, \infty)$ definisana sa $x * y = \sqrt{x^2 + y^2}$, ispitati zatvorenost operacije, asocijativnost, komutativnost, egzistenciju neutralnog elementa i egzistenciju inverznih elemenata.
3. Napisati SDNF, sve proste implikante i sve minimalne DNF Bulove funkcije
x	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1
y	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1
z	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1
u	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0
f	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	1
-
4. Neka je $A \neq B$ i $\vec{n} \perp \overrightarrow{AB}$. U zavisnosti od vektora \vec{n} i vektora položaja \vec{r}_A i \vec{r}_B susednih temena A i B kocke $ABCDA_1B_1C_1D_1$, izraziti vektore položaja temena kocke $ABCDA_1B_1C_1D_1$ kod koje je ravan dijagonalnog preseka ABC_1D_1 normalna na vektor \vec{n} .
5. Operacije $+ : \mathbb{R}^2 \times \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ i $\odot : \mathbb{R} \times \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ su definisane na sledeći način: za sve $(a, b), (c, d) \in \mathbb{R}^2$ i svako $\lambda \in \mathbb{R}$ je: $(a, b) + (c, d) = (a + c, b + d)$, $\lambda \odot (a, b) = (\lambda a, b)$.
 Na uredenoj četvorci $(\mathbb{R}^2, \mathbb{R}, +, \odot)$ ispitati sve aksiome vektorskog prostora.
6. Za linearnu transformaciju $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ je poznato da je $f(1, 2) = (-1, 3)$ i $f(1, 1) = (2, -6)$.
 (a) Izračunati $f(x, y)$ i matricu M linearne transformacije f . (b) Odrediti rang linearne transformacije f .
 (c) Ispitati da li postoji inverzna linearna transformacija f^{-1} . (d) Napisati jednačinu skupa tačaka $f(\mathbb{R}^2) = \{f(x, y) \mid (x, y) \in \mathbb{R}^2\}$ i dati geometrijsku interpretaciju toga skupa.

1. Neka je $z_1 = a + 1 + i(a - 1)$, $z_2 = 2a - ia$ i $w = \frac{z_1}{z_2}$. Odrediti $a \in \mathbb{R}$ tako da je
 (a) $I_m(w) = 0$, (b) $R_e(w) = 0$, (c) $|w| = \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{5}}$.
2. Za uredeni par $([0, \infty), *)$, gde je binarna operacija $*$ skupa $[0, \infty)$ definisana sa $x * y = \sqrt{x^2 + y^2}$, ispitati zatvorenost operacije, asocijativnost, komutativnost, egzistenciju neutralnog elementa i egzistenciju inverznih elemenata.
3. Napisati SDNF, sve proste implikante i sve minimalne DNF Bulove funkcije
x	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1
y	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1
z	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1
u	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0
f	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	1
-
4. Neka je $A \neq B$ i $\vec{n} \perp \overrightarrow{AB}$. U zavisnosti od vektora \vec{n} i vektora položaja \vec{r}_A i \vec{r}_B susednih temena A i B kocke $ABCDA_1B_1C_1D_1$, izraziti vektore položaja temena kocke $ABCDA_1B_1C_1D_1$ kod koje je ravan dijagonalnog preseka ABC_1D_1 normalna na vektor \vec{n} .
5. Operacije $+ : \mathbb{R}^2 \times \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ i $\odot : \mathbb{R} \times \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ su definisane na sledeći način: za sve $(a, b), (c, d) \in \mathbb{R}^2$ i svako $\lambda \in \mathbb{R}$ je: $(a, b) + (c, d) = (a + c, b + d)$, $\lambda \odot (a, b) = (\lambda a, b)$.
 Na uredenoj četvorci $(\mathbb{R}^2, \mathbb{R}, +, \odot)$ ispitati sve aksiome vektorskog prostora.
6. Za linearnu transformaciju $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ je poznato da je $f(1, 2) = (-1, 3)$ i $f(1, 1) = (2, -6)$.
 (a) Izračunati $f(x, y)$ i matricu M linearne transformacije f . (b) Odrediti rang linearne transformacije f .
 (c) Ispitati da li postoji inverzna linearna transformacija f^{-1} . (d) Napisati jednačinu skupa tačaka $f(\mathbb{R}^2) = \{f(x, y) \mid (x, y) \in \mathbb{R}^2\}$ i dati geometrijsku interpretaciju toga skupa.

REŠENJA

1. Kako je

$$\begin{aligned} w &= \frac{z_1}{z_2} = \frac{a+1+i(a-1)}{2a-ia} = \frac{a+1+i(a-1)}{2a-ia} \cdot \frac{2a+ia}{2a+ia} \\ &= \frac{2a^2 + 2a - a^2 + a + i(2a^2 - 2a + a^2 + a)}{4a^2 + a^2} = \frac{a^2 + 3a + i(3a^2 - a)}{5a^2} \\ &= \frac{a^2 + 3a}{5a^2} + i\frac{3a^2 - a}{5a^2}, \end{aligned}$$

dobijamo sledeća rešenja.

(a) $I_m(w) = 0$ ako je

$$\begin{aligned} \frac{3a^2 - a}{5a^2} = 0 &\Leftrightarrow (3a^2 - a = 0 \wedge 5a^2 \neq 0) \\ &\Leftrightarrow (a(3a - 1) = 0 \wedge a \neq 0) \Leftrightarrow a = \frac{1}{3}. \end{aligned}$$

(b) $R_e(w) = 0$ ako je

$$\begin{aligned} \frac{a^2 + 3a}{5a^2} = 0 &\Leftrightarrow (a^2 + 3a = 0 \wedge 5a^2 \neq 0) \\ &\Leftrightarrow (a(a + 3) = 0 \wedge a \neq 0) \Leftrightarrow a = -3. \end{aligned}$$

$$(c) |w| = \frac{2}{\sqrt{5}} \Leftrightarrow \sqrt{\left(\frac{a^2 + 3a}{5a^2}\right)^2 + \left(\frac{3a^2 - a}{5a^2}\right)^2} = \frac{2}{\sqrt{5}}.$$

Za $a = 0$ broj w nije definisan, a za $a \neq 0$ je

$$\begin{aligned} |w| &= \frac{2}{\sqrt{5}} \Leftrightarrow \sqrt{\left(\frac{a+3}{5a}\right)^2 + \left(\frac{3a-1}{5a}\right)^2} = \frac{2}{\sqrt{5}} \\ &\Leftrightarrow \sqrt{\frac{(a+3)^2 + (3a-1)^2}{25a^2}} = \sqrt{\frac{10a^2 + 10}{25a^2}} = \frac{\sqrt{10}\sqrt{a^2 + 1}}{5|a|} = \frac{2}{\sqrt{5}} \\ &\Leftrightarrow \frac{\sqrt{a^2 + 1}}{\sqrt{5}|a|} = \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{5}} \Leftrightarrow \sqrt{a^2 + 1} = \sqrt{2}|a| / 2 \\ &\Leftrightarrow a^2 + 1 = 2a^2 \Leftrightarrow a^2 = 1 \Leftrightarrow a \in \{-1, 1\}. \end{aligned}$$

2. (a) Zatvorenost operacije $*$ je očigledna jer za $x, y \in [0, \infty)$ je $\sqrt{x^2 + y^2} \in [0, \infty)$.

(b) Operacija $*$ jeste asocijativna jer za

$$L = (x * y) * z = \sqrt{x^2 + y^2} * z = \sqrt{(\sqrt{x^2 + y^2})^2 + z^2} = \sqrt{x^2 + y^2 + z^2},$$

$$D = x * (y * z) = x * \sqrt{y^2 + z^2} = \sqrt{x^2 + (\sqrt{y^2 + z^2})^2} = \sqrt{x^2 + y^2 + z^2},$$

imamo da je $L = D$.

(c) Komutativnost operacije $*$ je očigledna jer je

$$x * y = \sqrt{x^2 + y^2} = \sqrt{y^2 + x^2} = y * x.$$

(d) Neutralni element je $0 \in [0, \infty)$ jer za sve $x \in [0, \infty)$ važi

$$0 * x = x * 0 = \sqrt{x^2 + 0^2} = |x| = x.$$

(e) Inverzni element za 0 je naravno 0 , a za sve ostale $x > 0$ ne postoji $x' \geq 0$ takvo da je $x * x' = \sqrt{x^2 + (x')^2} = 0$ (jer je $x^2 > 0$).

3. Proste implikante:

$$yu', y'zu, x'y'z, x'zu'.$$

$$MDNF_1 = yu' + y'zu + x'y'z,$$

$$MDNF_2 = yu' + y'zu + x'zu'.$$

	x		x'	
z		*	*	u
	*		*	*
z'	*			u'
	y	y'	y	

4. Duži AD_1 i BC_1 su dijagonale strana kocke tj. kvadrata ADD_1A_1 i BCC_1B_1 , te je $|AD_1| = |BC_1| = \sqrt{2}|\overrightarrow{AB}|$. Vektori $|AD_1|$ i $|BC_1|$ su normalni i na \overrightarrow{AB} i na \vec{n} , dakle imaju pravac vektora $\vec{d} = \overrightarrow{AB} \times \vec{n}$. Stoga je

$$\vec{r}_{D_1} = \vec{r}_A \pm \sqrt{2}|\overrightarrow{AB}| \frac{\vec{a}}{|\vec{a}|}, \quad \vec{r}_{C_1} = \vec{r}_B \pm \sqrt{2}|\overrightarrow{AB}| \frac{\vec{a}}{|\vec{a}|}$$

(zadatak ima dva rešenja). Neka je S sredina duži BC_1 , dakle $\vec{r}_S = \frac{1}{2}(\vec{r}_B + \vec{r}_{C_1})$.

Vektori SC i SB_1 su istog pravca kao vektor \vec{n} i jednake dužine kao vektori \overrightarrow{SB} i $\overrightarrow{SC_1} = \frac{1}{2}|\overrightarrow{BC_1}|$, te je

$$\vec{r}_C = \vec{r}_S \pm \frac{1}{2}|\overrightarrow{BC_1}| \frac{\vec{n}}{|\vec{n}|}, \quad \vec{r}_{B_1} = \vec{r}_S \mp \frac{1}{2}|\overrightarrow{BC_1}| \frac{\vec{n}}{|\vec{n}|}$$

(rešenja dobijena sa \pm i \mp su jednaka jer se razlikuju samo u oznakama temena kocke).

Na kraju iz $\overrightarrow{AA_1} = \overrightarrow{DD_1} = \overrightarrow{BB_1}$ dobijamo $\vec{r}_{A_1} = \vec{r}_A + \vec{r}_{B_1} - \vec{r}_B$, $\vec{r}_D = \vec{r}_{D_1} - \vec{r}_{B_1} + \vec{r}_B$.

5. (a) Ispitujemo da li je $(\mathbb{R}^2, +)$ komutativna grupa. Operacija $+$ je zatvorena jer je $(a, b) + (c, d) = (a+c, b+d) \in \mathbb{R}^2$ za sve $(a, b), (c, d) \in \mathbb{R}^2$. Asocijativna je i komutativna jer je

$$(a, b) + ((c, d) + (e, f)) = (a, b) + (c + e, d + f) = (a + c + e, b + d + f) \\ = (a + c, b + d) + (e, f) = ((a, b) + (c, d)) + (e, f),$$

$$(a, b) + (c, d) = (a + c, b + d) = (c + a, d + b) = (c, d) + (a, b).$$

Neutralni element je $(0, 0)$ jer je $(a, b) + (0, 0) = (0, 0) + (a, b) = (a, b)$.

Inverzni element za $(a, b) \in \mathbb{R}^2$ je $(-a, -b) \in \mathbb{R}^2$ jer je $(a, b) + (-a, -b) = (-a, -b) + (a, b) = (0, 0)$.

Dakle, $(\mathbb{R}^2, +)$ je komutativna grupa.

- (b) Jeste $\lambda \odot ((a, b) + (c, d)) = \lambda \odot (a, b) + \lambda \odot (c, d)$ za svako $\lambda \in \mathbb{R}$ i sve $(a, b), (c, d) \in \mathbb{R}^2$ jer je
 $\lambda \odot ((a, b) + (c, d)) = \lambda \odot (a + c, b + d) = (\lambda(a + c), b + d)$
 $= (\lambda a + \lambda c, b + d) = (\lambda a, b) + (\lambda c, d) = \lambda \odot (a, b) + \lambda \odot (c, d)$.

- (c) Ispitujemo da li je $(\lambda + \theta) \odot (a, b) = \lambda \odot (a, b) + \theta \odot (a, b)$ za sve $\lambda, \theta \in \mathbb{R}$ i svako $(a, b) \in \mathbb{R}^2$. Nije, jer je npr. za $\lambda = \theta = a = b = 1$

$$L = (\lambda + \theta) \odot (a, b) = ((1 + 1) \cdot 1, 1) = (2, 1),$$

$$D = \lambda \odot (a, b) + \theta \odot (a, b) = (\lambda a, b) + (\theta a, b) = (1, 1) + (1, 1) = (2, 2) \neq L.$$

- (d) Ispitujemo da li je $\lambda \odot (\theta \odot (a, b)) = (\lambda\theta) \odot (a, b)$ za sve $\lambda, \theta \in \mathbb{R}$ i svako $(a, b) \in \mathbb{R}^2$. Jeste, jer je
 $\lambda \odot (\theta \odot (a, b)) = \lambda \odot (\theta a, b) = (\lambda\theta a, b) = (\lambda\theta) \odot (a, b)$.

- (e) Očigledno je $1 \odot (a, b) = (1 \cdot a, b) = (a, b)$ za svako $(a, b) \in \mathbb{R}^2$.

6. (a) Lin. transf. f odgovara matrica $M = \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix}$, a iz uslova $f(1, 2) = (-1, 3)$ i $f(1, 1) = (2, -6)$ dobijamo

$$\begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a + 2b \\ c + 2d \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -1 \\ 3 \end{bmatrix} \Leftrightarrow \begin{array}{l} a + 2b = -1 \\ c + 2d = 3 \end{array},$$

$$\begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a + b \\ c + d \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2 \\ -6 \end{bmatrix} \Leftrightarrow \begin{array}{l} a + b = 2 \\ c + d = -6 \end{array}.$$

Rešavanjem sistema jednačina

$$\begin{array}{rcl} a + 2b & = & -1 \\ c + 2d & = & 3 \\ \hline a + b & = & 2 \\ c + d & = & -6 \end{array} \Leftrightarrow \begin{array}{rcl} a + 2b & = & -1 \\ a + b & = & 2 \\ \hline c + 2d & = & 3 \\ c + d & = & -6 \end{array}$$

dobijamo $a = 5$, $b = -3$, $c = -15$, $d = 9$, dakle $M = \begin{bmatrix} 5 & -3 \\ -15 & 9 \end{bmatrix}$, te je

$$f(x, y) = \begin{bmatrix} 5 & -3 \\ -15 & 9 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 5x - 3y \\ -15x + 9y \end{bmatrix}. \text{ Sledi da je } f(x, y) = (5x - 3y, -15x + 9y).$$

- (b) Ako prvu vrstu matrice M pomnoženu sa 3 dodamo drugoj, dobijamo da je $M \sim \begin{bmatrix} 5 & -3 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}$, odakle sledi da je $\text{rang}(M) = 1$.

- (c) Iz $\det M = 0$ sledi da ne postoji inverzna linearna transformacija f^{-1} .

- (d) $f(\mathbb{R}^2) = \{f(x, y) \mid (x, y) \in \mathbb{R}^2\} = \{(5x - 3y, -15x + 9y) \mid (x, y) \in \mathbb{R}^2\} = \{(5x - 3y, -3(5x - 3y)) \mid (x, y) \in \mathbb{R}^2\}$
 $= \{(t, -3t) \mid t \in \mathbb{R}\} = \{t(1, -3) \mid t \in \mathbb{R}\}$,

što je prava koja prolazi koordinatni početak i paralelna je sa vektorom $(1, -3)$, i njena jednačina je $f(\mathbb{R}^2) : \frac{x}{1} = \frac{y}{-3}$.